

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413203424
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1413203424.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej, v právnej veci žalobkyne: T. Š., Q.. XX.XX.XXXX, U. H. XX, D. S., zastúpenej JUDr. Janou Uhrinovou, advokátkou, Bezručova 1, Bratislava, proti žalovanému: J. Š., Q.. XX.XX.XXXX, U. R. F. XX, U., zastúpenému spoločnosťou SODOMA VULGAN, spol. s r.o., so sídlom Kominárska 2,4, Bratislava, IČO: 47 254 084, o zaplatenie 17.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 22. júna 2018, č.k. 8C/62/2013-161, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** .
Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom, v poradí druhým, súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 17.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17.000 eur od 11.02.2013 do zaplatenia, vo zvyšnej časti; o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17.000 eur od 06.02.2013 do 10.02.2013; žalobu zamietol a rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Skutkové zistenia nadobudnuté vykonaným dokazovaním po právnej stránke posúdil podľa § 451 ods. 1, 2, § 456 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalovaný (dňa 13.12.2011) prijal od žalobkyne peňažné plnenie 17.000 eur. Zo zhodných tvrdení sporových strán ako nespornú tiež ustálil skutočnosť, že žalobkyňa na základe dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva (zo dňa 30.11.2011) nevyplatila svojej matke ako odstupujúcej spoluvlastníčke sumu 17.000 eur, a to ani na základe ústnej dohody s matkou o tom, že túto peňažnú náhradu má zaplatiť žalovanému. Ako nesporné tiež ustálil, že na základe tejto dohody nevznikol žalobkyňi žiadny peňažný záväzok voči žalovanému, ktorý nebol účastníkom predmetnej dohody a ani podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností (pozemku s parc. č. XXX - zastavaná plocha o výmere 657 m² a rodinného domu v tom čase súp. č. XX, vedené v Stredisku Geodézie Bratislava - vidiek, na liste vlastníctva č. XX). Konštatoval, že spornou ostala existencia právneho dôvodu, na základe ktorého žalobkyňa plnila žalovanému, keď týmto právnym dôvodom nemala byť platne uzatvorená ústna dohoda žalobkyne s matkou o tom, že sumu 17.000 eur žalobkyňa zaplatí žalovanému. Žalobkyňa postavila dôvodnosť žalovaného nároku na tvrdení, že žalovanému plnila bez právneho dôvodu, bolo preto na žalovanom, aby preukázal svoje tvrdenie, že plnenie od žalobkyne nadobudol na základe (platnej) ústne uzatvorenej dohody so žalobkyňou o majetkovom vyporiadaní, resp. darovaním. Poukázal vo všeobecnosti na to, že majetkový prospech je získaný plnením bez právneho dôvodu aj vtedy, keď sa účastníci domnievajú, že uzavreli zmluvu, hoci ju neuzavreli, alebo niekto plnil omylom niekomu inému, s ktorým nebol v zmluvnom vzťahu. Doplnil dokazovanie v intenciách názoru odvolacieho súdu (uznesenie zo dňa 17. augusta 2017,

č.k. 8Co/305/2015-113) a zistil, že matka strán sporu vo svojej výpovedi nevedela uviesť skutočnosti ohľadom dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva so žalobkyňou, odovzdania peňazí žalovanému, ani ohľadom žaloby, ktorú podala voči žalobkyni na Okresnom súde Pezinok o určenie neplatnosti dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Pôsobila dezorientovanie, zamieňala si osobu žalovaného so žalobkyňou, nevedela uviesť, kto komu a čo vlastne plnil. Konštatoval, že s ohľadom na stav tejto svedkyne, jej vysoký vek, zmätočnú výpoveď, túto pri rozhodovaní nebral do úvahy a poukázal na to, že svedkyňa neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorou by potvrdila, či už priamo alebo nepriamo tvrdenia žalovaného o tom, že strany sporu uzatvorili ústnu dohodu, na základe ktorej žalobkyňa plnila žalovanému sumu 17.000 eur, prípadne by žalobkyňa túto sumu žalovanému darovala. Manželka žalovaného v jej výsluchu uviedla, že bola účastná dohody, kedy sa matka dohodla so žalobkyňou a žalovaným, že žalobkyňa vyplatí žalovanému 17.000 eur a žalobkyňa sa stane vlastníčkou rodinného domu bez nároku žalovaného na podiel po matke. Vzhľadom na blízky rodinnoprávny vzťah tejto svedkyne k žalovanému, a jej záujem na výsledku konania, keďže v prípade vyhovenia žalobe, by sa takéto rozhodnutie dotklo aj majetkovej sféry svedkyne ako manželky žalovaného, konštatoval, že nepovažuje túto výpoveď za dôveryhodnú a nevzal ju za základ svojho rozhodnutia s poukazom na to, že žiadny iný dôkaz nepotvrdil verziu žalovaného o existencii právneho dôvodu na prijatie plnenia od žalobkyne. Uviedol, že žalovaného v tomto konaní zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočnosti, že finančné prostriedky od žalobkyne nadobudol na základe konkrétneho právneho titulu (ako to vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave), pričom žalovaný v konaní túto skutočnosť nepreukázal. Preto žalobe vyhovel, a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 17.000 eur žalobkyni titulom vydania bezdôvodného obohatenia, keďže žalobkyňa v omyle plnila žalovanému hoci s ním nebola v zmluvnom vzťahu mysliac si, že plní dlh matke, ktorý jej vznikol z dôvodu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva na účet žalovaného, a žalovaný prijal plnenie od žalobkyne, hoci so žalobkyňou žiadnu ústnu dohodu neuzavrel, resp. nepreukázal, že k uzavretiu dohody medzi stranami sporu došlo, prípadne že by mu žalobkyňa tieto prostriedky darovala. Poukázal na to, že žalovaný bol žalobkyňou vyzvaný na vydanie bezdôvodného obohatenia do dňa 10.02.2013, a keďže túto sumu žalobkyni nezaplatil, dostal sa nasledujúcim dňom (11.02.2013) do omeškania, preto ho spolu s dlžnou sumou zaviazal aj na zaplatenie úrokov vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy odo dňa 11.02.2013 až do zaplatenia, tak ako žiadala žalobkyňa, hoci by mala podľa zákona právo na úroky z omeškania vo vyššej výške (5,75 % ročne). V prevyšujúcej časti (o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy 17.000,- eur od 06.02.2013 do 10.02.2013) žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal, do jeho vyhovujúcej časti, v zákonom stanovenej lehote žalovaný odvolanie, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, dôvodiac tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). K nesprávnemu právnomu posúdeniu došlo podľa jeho názoru vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa mu sumu 17.000 eur nevyplatila z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, pričom si je vedomý, že nebol jej podielovým spoluvlastníkom, ale dostal ju od žalobkyne darom. Žalovaný uviedol, že tvrdenia žalobcu bolo možné preukázať výpoveďami žalovaným navrhovaných svedkýň H. Š. G. Z. Š.Q., avšak keďže neboli súdom prvej inštancie ani predvolané, došlo k neúplnému zisteniu skutkového stavu veci. Upozornil na to, že pokiaľ by išlo o postúpenie pohľadávky, ako to naznačuje žalobkyňa vo svojich vyjadreniach, bolo by potrebné, aby bol o tejto skutočnosti vyhotovený písomný úkon v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. Z neakceptovateľné považuje, že súd prvej inštancie nepovažoval výpoveď svedkyne H. Š. za dôveryhodnú len z dôvodu manželského vzťahu k žalovanému a poukázal na to, že tento názor by bolo možné aplikovať aj na svedka pána T. Z., ktorý je manželom žalobkyne. Podľa žalovaného výpoveďou svedkýň preukázal, že nešlo o plnenie bez právneho titulu, ale o plnenie, ktoré mali medzi sebou žalobkyňa a žalovaný dohodnuté, čo potvrdili obe svedkyne. Uviedol, že žalobkyňa pri každej príležitosti menila právny titul, svoje stanoviská a prostriedky procesného útoku a obrany, aby sedeli k predmetnému vývoju sporu. Dodal, že žalobkyňa podľa jeho názoru neunesla dôkazné bremeno, ktoré na nej spočíva v civilnom konaní.

3. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že súd prvej inštancie postupoval v zmysle intencií Krajského súdu v Bratislave, vykonal žalovaným navrhované dôkazy, a to výsluchy svedkýň H. Š. G. Z. Š. a po vykonanom dokazovaní a vyhodnotení skutkového stavu dospel k záveru, že existencia žalovaným tvrdeného právneho dôvodu pre prijatie peňažného plnenia od žalobkyne nebola preukázaná a neexistuje právny dôvod na prijatie plnenia žalovaným od žalobkyne, pričom tieto riadne písomne odôvodnil. Poukázala na súdom prvej inštancie konštatované nesporné skutočnosti. Uviedla,

že matka účastníkov konania spísala so žalobkyňou dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti formou notárskej zápisnice, v ktorej sa žalobkyňa zaviazala vyplatiť matke sumu 17.000 eur. Matka účastníkov trvala na tom, aby túto sumu žalobkyňa odovzdala žalovanému, s tým, že žalobkyňa bola presvedčená, že sumu 17.000 eur odovzdá matke. Opak bol pravdou, čo potvrdzuje aj podanie žaloby vedenej na Okresnom súde v Pezinku, konanie vedené pod sp. zn. 4C 3/2013. Žalobkyňa si však nechala podpísať príjmový doklad od žalovaného na potvrdenie prijatia sumy vo výške 17.000 eur žalovaným. K odovzdaniu peňazí došlo v byte žalobkyne, o čom si nechala žalobkyňa vyhotoviť potvrdenie že túto sumu prevzal žalovaný, aby vedela matke preukázať, že peniaze ktoré boli jej vyplatené žalovanému. Následne matka účastníkov konania zažalovala žalobkyňu na Okresnom súde v Pezinku titulom určenia neplatnosti dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a okrem iného v žalobe uviedla, že jej žalobkyňa nevyplatila sumu 17.000 EUR titulom vyrovnávacieho podielu. Neskôr, keď sa žalobkyňa dozvedela, že matka na ňu podala žalobu, vyzvala žalovaného na vrátenie sumy vo výške 17.000 eur v lehote do 10.02.2013. Žalovaný na výzvu nereagoval túto sumu si ponechal a nevrátil ju žalobkyne. Podľa žalobkyne je vyjadrenie žalovaného v odvolaní, keď uviedol "Tvrdenie žalobcu, že v tomto prípade ide o darovanie sumy 17.000 eur...", je zavádzajúce a zmätočné, nakoľko zo súdneho spisu ako aj vykonaného dokazovania je nesporné, že tvrdením o darovaní sumy 17.000 eur sa snažil argumentovať práve žalovaný vo svojich písomných vyjadreniach a nie žalobkyňa ako uvádza žalovaný. Ďalšie tvrdenia žalovaného, že svedkyne Z. Š.Q. G. H. Š. neboli ani len predvolané, považuje za nepravdivé a účelové, pričom zo zápisníc z pojednávania je nesporné, že svedkyne navrhované žalovaným boli na pojednávaní riadne vypočuté a následne sa súd s ich výpoveďami aj riadne vysporiadal vo svojom odôvodnení predmetného rozsudku. Žalobkyňa uviedla, že žalovaný v priebehu celého konania nepreukázal skutočnosti a ani existenciu ním tvrdeného právneho dôvodu na základe ktorého by mal finančné prostriedky od žalobkyne prevziať a ponechať si ich. Žalovaného v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nesúhlasila s tvrdením žalovaného, že by pri každej príležitosti menila vo svojich stanoviskách a vyjadreniach titul a prostriedky procesného útoku a obrany aby to sedelo k predmetnému vývoju sporu, práve naopak, podľa jej názoru žalovaný v priebehu celého konania striedal taktiky a snažil sa tvrdiť, že titulom na plnenie bolo vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, neskôr dar od žalobkyne a takto zavádzal súd rôznymi nepodloženými a nepreukázanými tvrdeniami bez logických nadväzností a ich riadneho preukázania. Vzhľadom na uvedené žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný v odvolacej replike uviedol, že s ním nesúhlasí a trvá na všetkých skutočnostiach uvedených v odvolaní. Podľa neho žalobkyňa nesprávne uvádza, že by žalovaný nepreukázal právny úkon, ktorým vznikla medzi stranami darovacia zmluva. Túto skutočnosť potvrdili žalovaným navrhnutí svedkovia, ktorí vypovedali o tejto skutočnosti. Poukázal na to, že ak by predmetný záväzok medzi žalobkyňou a jej matkou mal byť uhradený k rukám žalovaného, znamenalo by to zánik jej záväzku voči matke splnením niekomu inému. Z tohto dôvodu by bol žalobný návrh nedôvodný. Uviedol, že vyjadrenia žalobkyne boli upravované počas celého konania, pričom žalovaný podával v celom konaní rovnaké informácie ohľadom prijatia peňazí a právneho titulu. Nakoľko žalobkyňa menila svoje vyjadrenia, podľa jeho názoru došlo k premlčaniu nároku z dôvodu zmeny uplatňovaného práva, čím došlo k tzv. kvalitatívnej zmene návrhu. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. júla 2008, sp. zn. 1M Obdo V 19/2007. Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobkyňa vo svojej odvolacej duplike zotrvala na všetkých svojich písomných vyjadreniach a ústnych prednesoch v rámci konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania. Opätovne poukázala na to, že súd prvej inštancie po vrátení veci z odvolacieho súdu doplnil dokazovanie výsluchom svedkov. Z výsluchu matky žalobkyne a žalovaného nebolo preukázané uzatvorenie údajnej dohody medzi žalobkyňou a žalovaným ktorú by mali údajne medzi sebou uzavrieť s tým, že žalobkyňa vyplatí sumu 17.000 eur žalovanému, nebol potvrdený žiadny právny dôvod, ktorý by oprávňoval žalovaného prijať toto plnenie od žalobkyne, ani skutočnosť, že by žalobkyňa túto sumu žalovanému darovala. Okrem už žalobkyňou v odvolacom konaní uvedeného, žalobkyňa tiež poukázala na to, že ak by mala v úmysle darovať žalovanému sumu 17.000 eur, nedala by si podpísať príjmový doklad o prevzatí peňazí, ktoré dala žalovanému s tým, že tieto mal odovzdať matke nakoľko jej patrili. Za nemenej dôležitú skutočnosť považuje, že v danom prípade chýbala na strane žalobkyne vôľová zložka na to, aby darovala žalovanému túto sumu, pri darovacej zmluve ide o dvojstranný právny úkon, kde jedna strana dar odovzdáva a druhá ho prijíma. V priebehu konania niekoľkokrát potvrdila, že nemala nikdy v úmysle sumu 17.000 eur žalovanému darovať. Vzhľadom na výpoveď svedkyne H. Š., ktorá vo svojej výpovedi potvrdila, že žalovaný dostal od žalobkyne sumu 17.000 Eur a vyjadrila sa že bola prítomná pri uzatváraní

akejsi ústnej dohody medzi žalobkyňou, žalovaným a ich matkou, uviedla, že v prípade, ak by aj súd bral jej svedeckú výpoveď do úvahy, nemožno z nej vyvodiť žiadnu právne významnú skutočnosť. Nemohlo dôjsť k dohode medzi matkou a účastníkmi sporu vo veci vyplatenia sumy 17.000 eur žalovanému, keďže táto suma patrila matke ako ustupujúcej podielovej spoluvlastníčke a žalovaný v tomto vzťahu nemal žiadne právne postavenie, nakoľko nebol vlastníkom nehnuteľnosti, takže nemohol byť ani zakomponovaný do dohody medzi matkou a žalobkyňou a už vôbec nie titulom prijatia plnenia, keďže neexistoval právny dôvod na prijatie plnenia žalovaným od žalobkyne. Predmetná dohoda o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva bola uzavretá len medzi matkou a žalobkyňou, nie medzi matkou, žalobkyňou a žalovaným, s tým, že vlastníkami nehnuteľnosti boli iba matka a žalobkyňa. Žalovanému neprináležalo žiadne právo, na vyplatenie sumy vo výške 17.000 eur, keďže nebol ani menšinovým podielovým spoluvlastníkom spomínaných nehnuteľností. Žalobkyňa nesúhlasila, že by jej vyjadrenia boli v počas celého konania upravované, naopak, podľa nej žalovaný prekrúca všetky skutočnosti, ktoré zazneli v priebehu dokazovania a počas celého konania sa žalovaný nevedel rozhodnúť, či prijal peniaze od žalobkyne titulom daru alebo na základe tzv. ústnej dohody prípadne titulom akéhosi majetkového vyporiadania po smrti svojej matky, ktorá okrem iného stále žije. Raz argumentoval darom inokedy ústnou dohodou medzi ním a žalobkyňou, vždy podľa situácie v tej ktorej časti súdneho konania. Zhrnula, že žalovaný v priebehu celého konania nepreukázal skutočnosti a ani existenciu ním tvrdeného právneho dôvodu na základe ktorého by mal finančné prostriedky od žalobkyne prevziať a ponechať si ich. Žalovaného v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremena na preukázanie svojich tvrdení, čo sa mu však nepodarilo preukázať.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie dôsledne zaoberal posúdením dôvodnosti žaloby; ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 17.000 eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia žalovaným na jej úkor; z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobkyňa preukazovala opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaný bránil proti uplatňovanému nároku, správne zameral svoje dokazovanie na zisťovanie všetkých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia danej veci; keď v intenciách záverov vyplývajúcich z uznesenia odvolacieho súdu č.k. 8Co/305/2015-115 zo dňa 17.08.2017 skúmal existenciu žalovaným tvrdeného právneho dôvodu prijatia peňažného plnenia od žalobkyne; jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyplynuli najavo, následne tieto v súlade so zásadou voľného hodnotenie dôkazov (čl. 15 C.s.p. v spojení s § 191 C.s.p.) vyhodnotil a dospel tak k správny skutkový záverom, z ktorých vyvodil aj správne právne závery, keď na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 451 ods. 1, 2, § 456 a § 517 ods. 1, 2), ktoré aj správne vyložil a svoje závery, pre ktoré žalobe (čiastočne) vyhovel; z dôvodu nepreukázania právneho titulu prijatia plnenia žalovaným od žalobkyne; aj náležite v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil, keď svoj myšlienkový postup dôkladne vysvetlil, a to nielen s poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené výsledkami vykonaného (doplneného) dokazovania, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery, dôkladne sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi a dôkaznými návrhmi sporových strán a dôsledne posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok strán sporu súvisiacich s predmetom konania. Odvolanie žalovaného nie je; z hľadiska ním uplatňovaných odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/, písm. h/ C.s.p.) a ich obsahového vymedzenia; spôsobilé spochybníť správnosť záverov súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní žalovaným neboli uplatnené novoty (§ 366 C.s.p.; nové rozhodujúce skutkové tvrdenia a dôkazy ako prostriedky procesnej obrany), ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie alebo spochybníť správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

8. Žalovaný vo svojom odvolaní neuviedol žiadne podstatné námietky a argumenty, s ktorými by sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal. Súd prvej inštancie podrobne poukázal na všetky podstatné skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, a preto jeho rozhodnutie možno považovať v tomto ohľade za presvedčivé. So zreteľom na uvedené odvolací súd považuje skutkové a právne závery súdu prvej inštancie za správne a v celom rozsahu sa preto stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého

rozhodnutia, ktoré viedli súd prvej inštancie k týmto záverom, tieto si osvojuje v celom rozsahu a v podrobnostiach na ne odkazuje. S poukazom na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p.

9. Dôkazným bremenom treba rozumieť procesnú zodpovednosť strany za to, že v konaní nebolo preukázané jej tvrdenie a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, pre nečinnosť strany alebo vôbec (objektívne vzaté) nemohla byť preukázaná. Dôsledkom neunesenia dôkazného bremena je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje tú stranu sporu, na ktorej spočívalo dôkazné bremeno a ktorá sa dostala do dôkaznej núdze (neponúkla alebo nevedela ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti). Záver o tom, že strana neunesla dôkazné bremeno, možno urobiť len vtedy, ak hodnotenie dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia strany, ale ani o tom, že by boli nepravdivé.

10. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týka povinnosť strany tvrdiť a označiť dôkazy na preukázanie tvrdení, je vždy daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Táto norma zásadne určuje rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané) a aj nositeľa dôkazného bremena. V závislosti na hypotéze právnej normy má každá zo strán sporového konania samostatnú (vlastnú) povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, a teda aj z toho vyplývajúce odlišné a samostatné bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Pokiaľ strana sporu nerešpektuje bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno, ktoré ju zaťažujú, z hľadiska procesného postupuje vo svoj neprospech. Procesná nečinnosť strany v tomto smere má (pre ňu) negatívne dôsledky pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, čo sa v konečnom dôsledku prejaví vo vydaní (pre ňu) nepriaznivého rozhodnutia.

11. V preskúmvanej veci bolo dôkaznou povinnosťou žalobkyne preukázať, že žalovanému zaplatila žalovanú istinu, vrátenia ktorej sa v konaní domáha. Vzhľadom na skutočnosť, že od žalobkyne nemožno požadovať, aby preukázala, že na jej strane neexistoval žiadny právny dôvod na plnenie žalovanému (tzv. negatívna dôkazná teória), považoval odvolací súd za postačujúce, že žalobkyňa svoje tvrdenie, že žalovanému plnila bez právneho dôvodu, dôkazne podložila žalobou, ktorou sa jej matka voči nej domáhala neplatnosti dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva i na základe tej skutočnosti, že jej nebola žalobkyňou vyplatená dohodnutá peňažná náhrada vo výške 17.000 eur. Žalobkyňa tak uniesla dôkazné bremeno vo vzťahu ku skutočnosti, že plnila žalovanému v omyle, že plní matke svoj záväzok z dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, domnievajúc sa, že žalovaný bol oprávnený plnenie vyplývajúce z dohody za matku prevziať. Za danej dôkaznej situácie došlo v konaní k preneseniu dôkazného bremena na žalovaného, ktorého zaťažovala povinnosť spoľahlivo preukázať, že plnenie od žalobkyne prevzal na základe platného právneho dôvodu. Pokiaľ sa teda chcel žalovaný v konaní úspešne ubrániť, bolo jeho dôkaznou povinnosťou preukázať existenciu záväzkovoprávneho vzťahu, na základe ktorého mu žalobkyňa poskytla peňažné plnenie.

12. Na základe dokazovania si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je myšlienková činnosť súdu, v rámci ktorej vykonaným dôkazom prisudzuje určitú hodnotu. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má dôkazy hodnotiť; uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 v spojení s § 191 C.s.p.); iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (§ 186, § 193, § 205 C.s.p.). Pri hodnotení dôkazu z hľadiska jeho závažnosti (dôležitosti) súd posudzuje, či je dôkaz významný na preukázanie takých skutkových zistení, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie, pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich zákonnosti súd skúma, či bol dôkaz vykonaný zákonom zodpovedajúcim spôsobom a napokon z hľadiska jeho pravdivosti, teda či dôkaz preukazuje skutočnosti z neho vyplývajúce, hodnotí dôkaz na základe jeho vierohodnosti.

13. Vierohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu, a teda aj jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení, súd hodnotí jednak samostatne, jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. V prvom prípade ide o posúdenie vierohodnosti poznatku z hľadiska druhu dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona dôkaz vykonáva. Tak napr. pri svedeckej výpovedi súd hodnotí najprv všeobecne vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k stranám sporu, k prejednávanej veci a aká je jeho rozumová a duševná úroveň, a ďalej prihliada na okolnosti, ktoré sprevádzali jeho vnímanie

určitých udalostí, na spôsob akým ich reprodukuje, na celkové správanie sa pri výpovedi a pod. Poznatky, ktoré získa týmto hodnotením obsahu svedeckej výpovede, potom súd porovná s poznatkami, ktoré získal na základe hodnotenia ostatných dôkazov, a uváži, do akej miery sú tieto poznatky súladné či protichodné, vzájomne sa dopĺňajúce a pod. Výsledkom celkového hodnotenia dôkazných prostriedkov je záver o pravdivosti tvrdených skutočností, ktorý je podkladom pre záver o tom, či a do akej miery strana splnila svoju povinnosť preukázať skutkové tvrdenia. Také hodnotenie dôkazov, ktoré vyznie v záver, že pravdivosť skutkových tvrdení nemožno potvrdiť ani vylúčiť, povedie k tomu, že rozhodnutie súdu vyznie nepriaznivo pre účastníka, ktorého pravdivosť tvrdení mala byť preukázaná.

14. Súd prvej inštancie dôkladne vysvetlil, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov, ktoré považoval za rozhodujúce pre posúdenie v danej veci riadil; nemožno mu vytýkať, že by hodnotil vykonané dôkazy v rozpore s pravidlami logického myslenia a ani to, že by považoval za zistené niečo, čo sa v spise nenachádzalo, resp. že by opomenul niečo podstatné, čo z obsahu spisu vyplývalo. Len odlišný názor žalovaného na hodnotenie vierohodnosti svedeckých výpovedí, nie je, s ohľadom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov, spôsobilý spochybniť správnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie.

15. V prejednáwanej veci možno prisvedčiť argumentácii žalobkyne, že pokiaľ by mal byť podmienkou uzatvorenia dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva jej záväzok majetkovoprávne sa vysporiadať so žalovaným, bola by výška peňažnej náhrady 17.000 eur v tejto dohode navýšená o ďalšiu sumu 17.000 eur, ktorá by pripadla žalovanému ako jeho finančný podiel na majetku po rodičoch, ktorý by mu inak patril ako zákonnému dedičovi po matke. V prípade, ak by matka žalobkyne chcela podmieniť uzavretie dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva majetkovoprávnym vysporiadaním sa žalobkyne so žalovaným, mohla si túto podmienku; ako odkladaciu podľa § 36 ods. 2 Obč. zák.; dohodnúť so žalobkyňou priamo v dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

16. V okolnostiach danej veci sa nejaví ako presvedčivé tvrdenie žalovaného, že zo strany žalobkyne išlo o darovanie, resp. majetkovoprávne vysporiadanie. Túto jeho procesnú obranu vyvracia príjmový pokladničný doklad vystavený dňa 13.12.2011, z ktorého jednoznačne vyplýva, že právnym dôvodom prevzatia peňazí žalovaným mala byť odplata za vysporiadanie podielového spoluvlastníctva.

17. Manželka žalovaného, vypočutá v konaní ako svedkyňa, nebola prítomná pri odovzdávaní peňazí žalovanému, a preto nemohla hodnoverne potvrdiť skutočný dôvod ich vyplatenia žalobkyňou; informáciu o tom, že žalovaný prevzal peniaze od žalobkyne na vyrovnanie jeho podielu na majetku, svedkyňa získala len sprostredkované od žalovaného. Pokiaľ svedkyňa uviedla, že bola účastná dohody o tom, že žalobkyňa vyplatí žalovanému 17.000 eur ako jeho podiel na majetku, zhodne so súdom prvej inštancie považoval aj odvolací súd túto časť jej výpovede za nedôveryhodnú, nakoľko vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by bola svedkyňa prítomná pri uzavieraní žalovaným tvrdenej dohody o majetkovom vyporiadaní po rodičoch. Prítomnosť svedkyne pri uzatváraní tejto dohody napokon nevyplýva z vyjadrení strán a ani inak v konaní nevyšla najavo. Pokiaľ totiž žalovaný navrhoval výsluch svedkyne v písomnom podaní zo dňa 07.06.2013, tvrdil, že svedkyňa bola prítomná pri príprave darovacej zmluvy na notárskom úrade; prítomnosť svedkyne pri dojednávaní majetkového vyporiadania medzi stranami sporu s ich matkou z tohto podania žalovaného nevyplýva. So zreteľom aj na uvedené sa javí výpoveď svedkyne ako nepresvedčivá. Napokon tvrdeniu svedkyne, že peňažné prostriedky žalovanému mali byť vyplatené na základe ústnej dohody o tom, že zaplatenie tejto sumy je podmienkou prevodu vlastníctva podielu na nehnuteľnostiach od matky žalobkyne, nesvedčí ani časová následnosť úkonov, pretože prevod vlastníctva podielu na nehnuteľnostiach od matky žalobkyne (dohoda o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vo forme notárskej zápisnice zo dňa 30.11.2011) predchádzal prijatiu sumy 17.000 eur žalovaným od žalobkyne (dňa 13.12.2011). V prípade, ak by majetkovoprávne vysporiadanie súrodencov malo byť podmienkou uzatvorenia dohody žalobkyne s jej matkou, predchádzalo by vyplatenie podielu v sume 17.000 eur žalovanému uzavretiu dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Ide tak o ďalšiu okolnosť svedčiacu o tom, že výpoveď manželky žalovaného nie je spôsobilá preukázať žalovaným tvrdený právny dôvod prijatia peňažných prostriedkov. Nedôvodná je aj námietka žalovaného, že za nedôveryhodnú je rovnako potrebné považovať výpoveď manžela žalobkyne, pána T. Z., ktorý bol v konaní vypočutý ako svedok. Súd prvej inštancie túto svedeckú výpoveď totiž nepovažoval za relevantnú pre posúdenie dôvodnosti uplatňovaného nároku, a preto na ňu (správne) pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania neprihliadol.

18. Súd prvej inštancie v danej veci správne posúdil a uplatnil zodpovednosť sporových strán za splnenie si procesnej povinnosti preukázať svoje tvrdenia a za stavu, keď žalovaný neuniesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení týkajúcich sa právneho dôvodu prijatia peňažného plnenia,

je právny záver prvoinštančného súdu o tom, že žalobkyni vznikol voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, správny. Žalovaným uplatnený odvolací dôvod založený na tvrdení, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) tak nemôže obstať.

19. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, akú výpovednú, resp. dôkaznú hodnotu má súd tomu ktorému vykonávanému dôkazu priradiť, keďže pri hodnotení dôkazov je súd zásadne slobodný. V hodnotiacej činnosti je súd obmedzený iba vnútorným presvedčením a hodnotiaci záver je povinný stručne a jasne odôvodniť tak, ako to vyplýva z ust. § 220 ods. 2 C.s.p. Súd prvej inštancie takýmto spôsobom postupoval, dôsledne vysvetlil svoje závery, ako aj zhodnotenie vykonaných dôkazov a jeho odôvodnenie je v tomto smere vyčerpávajúce a presvedčivé. Do obsahu základného práva strany podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane práv a ľudských slobôd, nepatrí právo strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

20. Za zmätočnú považoval odvolací súd námietku žalovaného v jeho odvolaní, že súd prvej inštancie nevykonal výsluch ním navrhnutých svedkýň, vzhľadom na to, že ich výsluch bol v konaní pred súdom prvej inštancie riadne vykonaný.

21. Rovnako nenáležitá je odvolacia námietka žalovaného, že pokiaľ by išlo o postúpenie pohľadávky, tak ako to naznačuje žalobkyňa vo svojich vyjadreniach, bolo by potrebné, aby bol o tejto skutočnosti spísaný písomný úkon a poukázal na § 524 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa takúto skutočnosť netvrdila v opise rozhodujúcich skutočností v žalobe, v procesných návrhoch či vyjadreniach v konaní pred súdom prvej inštancie ani v rámci odvolacieho konania a súd prvej inštancie sa nezaoberal dôvodnosťou žaloby z toho hľadiska, či žalobkyňa plnila žalovanému pohľadávku, ktorá mu bola postúpená. Vzhľadom na nesporné tvrdenia strán o tom, že žalobkyňa zaplatením sumy 17.000 eur žalovanému neplnila svoj záväzok voči matke vyplývajúci z dohody (§ 562 Obč. zák.), nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie ani otázka zániku peňažného záväzku žalobkyne voči matke z uzavretej dohody.

22. Z hľadiska odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. žalovaný neuviedol žiadne také námietky, že by súd prvej inštancie nepoužil správny právny predpis, nesprávne interpretoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo že by z ustáleného skutkového stavu vyvodil nesprávne právne závery, a preto nemožno ani odvolací dôvod; založený na tvrdení, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil; považovať za dôvodne uplatnený.

23. V priebehu odvolacieho konania žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku z dôvodu zmeny uplatňovaného práva zo strany žalobkyne. Námietka premlčania je prostriedkom procesnej obrany (§ 149 v spojení s § 152 C.s.p.), ktorá nebola žalovaným uplatnená v prvoinštančnom konaní riadne a včas, t.j. najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 C.s.p.). Námietka premlčania nebola žalovaným riadne a včas uplatnená ani v odvolacom konaní ako novota v zmysle § 365 ods. 1 písm. g) C.s.p. v spojení s § 366 C.s.p. Vznesenie námietky premlčania žalovaným až v jeho odvolacej replike je procesne neprípustné, vzhľadom na to, že v zmysle § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Napriek uvedenému možno (nad rámec potrebného) uviesť, že žalobkyňa v priebehu konania (žiadnym procesným návrhom ani v rámci jej vyjadrení) nezmenila ani nedoplnila rozhodujúce skutočnosti, ani si neuplatnila iné právo (§ 140 ods. 2, 3 C.s.p.); žalobkyňa si v konaní od počiatku svoj nárok uplatňovala titulom vydania bezdôvodného obohatenia s uvedením rozhodujúcej skutočnosti zaplatenia sumy 17.000 eur žalovanému bez právneho dôvodu.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobkyni, ktorá mala v odvolacom konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v

plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).